

Setkání absolventů HUF 1968

24.5.2023 - Jana Harvišová, Jan Počta | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Absolventi tehdejší Hutnické fakulty Vysoké školy báňské se sešli ve čtvrtek 11. 5. 2023 v penzionu Hotelík v Zátíší, ne daleko od Ostravy, kde strávili svá studentská léta (pro připomenutí, kampus v roce 2023 slaví 50 let, takže tito absolventi studovali ještě v centru Ostravy).

Setkání a také vzpomínky na studium nám přiblížil Ing. Jan Počta, CSc.

Studijní ročník Hutnické fakulty VŠB v Ostravě 1963 - 1968

(Drobné ohlédnutí za obdobím studia a promítnutí pohledu do uspořádání ročníkových srazů absolventů)

Do denního studia na Hutní fakultě VŠB v Ostravě (předchůdkyni dnešní Fakulty materiálově-technologické) v r. 1963 nastoupilo 157 posluchačů. Byli to studenti, kteří přišli přímo z 11letých nebo 12letých gymnázií, průmyslovek a také studenti, kteří po maturitě absolvovali tzv. nultý ročník. Tato poslední skupina tedy v předešlém roce již prošla řízenou praxí. Do 3. ročníku měli všichni studenti stejné učební osnovy. Počínaje 4. ročníkem se studium členilo do specializací: koksárenství, výroba surového železa, výroba oceli, slévárenství, tvářenání, nauka o kovech, jaderná metalurgie, tepelná technika v hutnictví, ekonomika a řízení hutnictví. Osnova studijních předmětů byla u některých specializací do jisté míry společná nebo podobná a tyto specializace se na samém konci studia lišily jen tématem diplomové práce. To dávalo předpoklad k tomu, že absolventi měli široký studijní základ, který jim umožnil dobře se adaptovat v odlišnostech praktické problematiky řešené v praxi. Své uplatnění našli absolventi v provozní praxi v hutích nebo příbuzných oborech, ve vědecko-výzkumné sféře, ale i v oborech, které s hutnictvím přímo nesouvisely. To svědčí o dobré průpravě, kterou absolventi získali během svého studia. Autor tohoto příspěvku má informace o tom, že zahraniční absolventi Hutnické fakulty VŠB, nebo přímo kolegové ze studijního ročníku, kteří po ukončení školy odešli do zahraničí, velmi dobře hodnotí svou studijní přípravu na fakultě a v důsledku toho dosáhli i významných kariérních úspěchů. K tomu autor příspěvku publikoval několik článků do vědeckého časopisu Hutnické listy.

Studijní ročník, který započal své vysokoškolské studium v r. 1963, byl v generaci tehdejších vysokoškoláků poměrně unikátní. Zažil generaci profesorů, kteří sami vyrostli ještě v příbramské škole, anebo tam pedagogicky působili. Pod jejich vlivem studenti „nasáli“ tradiční stavovský postoj k oboru. Doba studia spadala do období, kdy se postupně uvolňovaly politické poměry v Československu, což se projevovalo v relativním zvyšování akademických svobod a rozvoji akademického života ve studentské i profesorské komunitě. To v r. 1965 vyústilo do uspořádání skoku přes kůži – slavnostního a tradičního přijímání studentů do hutnického cechu. Takové zvyky byly do té doby, ale také poté zcela zapovězené. Z toho plynou vzpomínky, které jsou v povědomí absolventů dosud živé. Závěrečné státní zkoušky a promoce proběhly v r. 1968. Toto období bylo opět specifické. Byla to doba, kdy v Československu vrcholil ozdravný celospolečenský proces a hned za ním následoval politický pád v důsledku vojenského obsazení Československa armádami Varšavské smlouvy. V mužské části absolventů studijního ročníku to navíc napáchalo morální škody, protože v r. 1968 – 1969 vykonávala vojenskou základní službu, která se tedy ukázala jako nefunkční.

Sounáležitost k oboru i společenská soudržnost absolventů vyústila do pravidelných ročníkových srazů po studiích. První z nich se konal hned po 5 letech od ukončení studia a dále se opakoval v

pětiletých cyklech. V té době se ročníkových srazů účastnilo 60 absolventů i více, později se účast ustálila na počtu 30 – 40 absolventů. Jak čas běžel a studijní ročník stárnul, snižoval se z různých důvodů počet účastníků ročníkových srazů. Proto se absolventi dohodli na zvýšení frekvence pořádání srazů, a to na dvou a půlletý cyklus, který trvá dodnes.

Převážná část studentů tedy ukončila své studium na Hutnické fakultě v r. 1968. Někteří studenti si pobyt na Hutnické fakultě ještě o jeden rok prodloužili a studium ukončili v r. 1969. V almanachu VŠB se jejich jména nenajdou v odstavci pod r. 1968, ale přesto se původní ročník schází tak, jak nastoupil ke studiu v r. 1963. To dokládá soudržnost již od samého počátku studia. V průběhu studia byla navázána četná přátelství, vrcholící nezřídka i ve služebních vztazích v době praxe.

Ročníkové srazy absolventů Hutnické fakulty VŠB mají společensky vysokou úroveň. Jejich destinace jsou voleny tak, aby byly turisticky zajímavé. Vždy mají minimálně dvoudenní trvání s možností prodloužení pobytu zájemců v místě srazu o dobu víkendu. Poslední ročníkový sraz absolventů Hutnické fakulty VŠB se uskutečnil ve dnech 11. a 12.5.2023 v penzionu Hotelík, nacházejícím se v překrásné, turisticky zajímavé lokalitě Zátíší, ležící na pomezí katastru obce Budišovice, Kyjovice a Horní Lhota. Dřívější ročníkové srazy byly uspořádány v rekreačních chatách v zajímavých místech Beskyd, Jeseníků, nebo i v Čechách. Posledního ročníkového srazu se zúčastnilo už jen 26 absolventů. Někteří absolventi se z neúčasti omluvili, protože trávili zaslouženou dovolenou, jiní byli přes svůj věk pracovním vytížení. Toto jsou potěšitelné, optimistické důvody. Avšak stále více přibývá omluv z důvodu nemoci a to jsou již pesimistické zprávy. Největší bolest v srdci způsobilo čtení seznamu zemřelých absolventů, mezi nimiž byli i ti, kteří s autorem tohoto příspěvku prováděli v rámci studia společné laboratorní práce, cvičení a měření. Z důvodu úmrtí již nemůže přípravný výbor na ročníkové srazy zvát bývalé vyučující, byť mezi studenty a některými kantory byly navázány nejen kolegiální, ale dokonce zcela přátelské vztahy.

Aby však tento příspěvek vyzněl pozitivně a s mírným humorem, je zde citován úryvek z proslovu autora při příležitosti zlaté promoce v r. 2018, který může být určen i pro mladší ročníky znalé speciální hutnické terminologie:

„Vážení spolužáci a milí kamarádi, vážení kantoři, zbývá už jen popřát, abyste (vyjádřeno hutnickým jazykem) zvládli odpich náročné životní tavby bez energetických ztrát, abyste zvládli úspěšnou interakci při iontové výměně dalších letopočtů, dovedli si zpestřit další fázi aktivního nebo odpočinkového života nejvhodnější kombinací mimopecní rafinace tekuté fáze a k tomu využili kvalitní životní legury, abyste svou životní tavbu odlili přes optimální krystalizátor, aniž by se projevíly povrchové i vnitřní vady, abyste své cíle dosáhli hladkým záběrem a dokonalým pronikem plastické deformace v životní válcovací mezeře a abyste ve výsledku dosáhli optimální rekrytalizovanou životní strukturu, prostou bodových poruch a vrstevných chyb.“

Pro zájemce o historii přikládáme také informace z pozvánky na setkání.

XIII. setkání absolventů Hutnické fakulty VŠB Ostrava svoláno ve znamení historických mezníků výuky montánního oboru

- 459 let od prvního vydání montanistického spisu Sarepta oder Bergpostill; autor evangelický kněz Johannes Mathesius (1504 – 1565) působící v Jáchymově: 1564.
- 467 let od prvního latinského vydání knihy De re metallica libri XII (12 knih o hornictví a hutnictví); autor původně lékař Georgius Agricola (1494 – 1555): 1556, něm. vydání 1557, čes. vydání 1933, slov. vydání 2006.
- 324 let od první písemně zaznamenané výzvy odborné obce k založení zavedení montanistické výuky vznesené příbramským hormistrem Jakubem Bittnerem: 1699.
- 307 let od počátku montanistické výuky v Jáchymově na základě pokynu Karla VI. z 13.10.1716

adresovaného nejvyššímu hornímu a mincmistrovi České komory Janu Františku Lauerovi: 1716.

- 261 let od založení Banské akademie v Banské Štiavnici, která měla sloužit pro montanistickou výchovu v celé Habsburské monarchii, a to na základě dekretu Marie Terezie: 1762.
- 260 let od přenesení montanistické výuky na vysokoškolskou půdu, zřízení stolice montánních věd (Academia metallurgica omnium prima) na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy: 1763; prvním profesorem Jan Tadeáš Peithner; v r. 1772 přešel profesor Peithner do Banské akademie v Banské Štiavnici, čímž byla montanistická výuka v Praze ukončena.
- 174 let od obnovení výuky montanistiky v Českých zemích v Příbrami: 1849.
- 157 let od povýšení báňského učiliště v Příbrami na Báňskou akademii: 1866.
- 151 let od vydání pamětního listu obhajujícího dominantní postavení hornictví a hutnictví v Českých zemích v rámci celé habsburské monarchie, tudíž i prvenství výuky v příbramské Báňské akademii; autor Augustin Beer, Václav Mráz a Josef Hrabák: 1872; pamětní spis byl reakcí na útok ze strany Bergakademie Leoben, která vznikla souběžně s Báňskou akademií v Příbrami; cílem tohoto útoku bylo přemístit výuku z Příbrami do Vídně a v konečné podobě tedy výuku v Příbrami zrušit.
- 128 let od udělení statutu vysoké školy Báňské akademii v Příbrami, v jejímž čele stál volený rektor: 8.1.1895.
- 122 let od deputace příbramských báňských akademiků přímo k ministru orby Dr. Josefu Giovanellimu a do poslaneckých klubů říšského sněmu ve Vídni se stížností proti tomu, že VŠB v Příbrami byla vynechána při udělování promočního práva k doktorským titulům, když ostatním dvěma školám v říši (Leoben a Banská Štiavnica) toto právo bylo přiznáno; český protitah byl návrh na přestěhování do Prahy, což však v sobě neslo riziko sloučení s pražskou německou technikou: 1901.
- 119 let od přejmenování školy v Příbrami na Vysokou školu báňskou a zároveň od získání tzv. promočního práva, tj. udílení titulu Dr. mont., dále od přiznání k volbě rektora s titulem Magnificence a od pořízení prvních rektorských insignií sestávajících ze zlatého řetězu s přívěsnou medailí obsahující montánní symboly a vyobrazení Františka Josefa, dále od prodloužení studia na čtyři roky v obou studijních směrech – horní a hutní, příp. na pět let pro smíšené studium a od zavedení dvou státních zkoušek: 31.7.1904.
- 104 let od zahájení výuky v češtině na VŠB: 1919.
- 84 let od zavření VŠB za protektorátu III. říše: 1939.
- 78 let od obnovení výuky na VŠB a jejího přenesení do Ostravy: září 1945.
- 77 let od zahájení vydávání odborného časopisu Hutnické listy, jakožto publikační platformy hutních odborníků: 7/1946.
- 73 let od zřízení Hornické fakulty a Hutnické fakulty na VŠB: 1950.
- 72 let od připojení Vysoké školy strojní v Brušperku k VŠB a zřízení Fakulty strojní: 1951.
- 29 let od rozšíření názvu školy na Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, který poukazuje na transformaci školy na polytechnickou univerzitu, a od změny názvu Hutnické fakulty na Fakultu metalurgie a materiálového inženýrství: 27.9.1994.
- 5 let od kontroverzní změny názvu Fakulty metalurgie a materiálového inženýrství na Fakultu materiálově technologickou: 2018
- 4 roky od dlouho očekávaného vydání dějin Hutnické fakulty VŠB pod názvem VŠB-TU Ostrava, Fakulta materiálově technologická – příběh jedné fakulty 1849–2019, vypracovaného archivem VŠB-TU Ostrava s přispěním školních odborných pracovišť a pamětníků: 2019

Chronologie ročníkových srazů

1. sraz 1978 Rekreační středisko TATRA, Velké Karlovice

2. sraz 1983 Chata Montér, Ostravice
3. sraz 1988 Hotelový dům Sigma, Olomouc
4. sraz 1991 Rekreační středisko TŽ, Řeka
5. sraz 1993 Rekreační středisko OKK Svoboda, Ostravice
6. sraz 1998 Rekreační středisko TŽ, Řeka
7. sraz 2003 Rekreační středisko dolu Paskov, Morávka
8. sraz 2008 Hotel Polanka, Písek u Jablunkova
9. sraz 2010 TJ Spartak Vlašim - Sporthotel, Vlašim
10. sraz 2013 Hotel Kamzík, Karlov, Jeseníky
11. sraz 2015 Hotel Elma, Srbsko - Karlštejn
12. sraz 2018 Penzion Šance, Frýdlant n./Ostravicí-Nová Ves
- 2018 Zlatá promoce, VŠB-TU Ostrava a hostinec U lva, Pustkovec
13. sraz 2023 Penzion Hotelík, Zátíší u Ostravy

<https://www.vsb.cz/magazin/cs/detail-novinky?reportId=45458>